

UCHWAŁA NR XII.115.K.2018
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE

z dnia 25 kwietnia 2018 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Nr XXXIX/159/18 Rady Powiatu Świdwińskiego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, ze zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uchwala, co następuje:

§ 1. Stwierdza się nieważność uchwały Nr XXXIX/159/18 Rady Powiatu Świdwińskiego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, w części dotyczącej zapisu użytego w Informacji miesięcznej o aktualnej liczbie uczniów (wychowanków) – stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały o treści „5. Na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu Karnego oświadczam, że powyższe dane są zgodne ze stanem faktycznym.”,

z powodu naruszenia art. 233 ust. 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2017 r. poz. 2204, ze zm.) w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2203) i art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483, ze zm.).

§ 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXXIX/159/18 Rady Powiatu Świdwińskiego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w dniu 5 kwietnia 2018 r.

Przedmiotowa uchwała budziła wątpliwości co do zgodności z prawem, w szczególności z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych. Zastrzeżenia dotyczyły zgodności zakresu przedmiotowego uchwały z zakresem kompetencji przyznanych organowi stanowiącemu z mocy art. 38 ust. 1 cyt. ustawy - w części dotyczącej określenia wymogu złożenia oświadczenia na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego o podaniu danych zgodnie ze stanem faktycznym w zakresie aktualnej, miesięcznej liczby uczniów/wychowanków (pkt 5 załącznika nr 2).

W związku z powyższym wszczęto postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności wymienionej uchwały, o czym Przewodnicząca Rady powiadomiona została pismem z dnia 17 kwietnia br. (znak pisma: K.0010.244.JW.2018). W treści pisma wskazano, że w posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 25 kwietnia 2018 r. ma prawo uczestniczyć upoważniony przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, a do czasu zakończenia wszczętego postępowania przysługuje prawo wnoszenia wyjaśnień.

Kolegium Izby ostatecznie zbadało wymienioną uchwałę na posiedzeniu w dniu 25 kwietnia 2018 r. Jednostka nie skorzystała z prawa uczestniczenia w posiedzeniu Kolegium oraz z przysługującego jej prawa wniesienia wyjaśnień.

Kolegium zważyło, co następuje:

Uchwała Nr XXXIX/159/18 Rady Powiatu Świdwińskiego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania należy do właściwości rzeczowej regionalnych izb obrachunkowych z mocy art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Wymieniona uchwała – w części objętej sentencją niniejszej uchwały – w sposób istotny narusza prawo, co implikuje stwierdzenie nieważności tej uchwały w przedmiotowej części.

Badana uchwała podjęta została na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, upoważniającego organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego do ustalenia w drodze uchwały trybu udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w art. 15-21, art. 25, art. 26, art. 28-30 i art. 32 oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania. Wykraczając poza materię delegowaną powołanym przepisem prawa, Rada Powiatu w Świdwinie w pkt 5 załącznika Nr 2 do uchwały obejmującego wzór Informacji miesięcznej o liczbie uczniów (wychowanków) zamieściła oświadczenie następującej treści: „Na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu Karnego oświadczam, że powyższe dane są zgodne ze stanem faktycznym.”

Zdaniem Kolegium Izby wprowadzenie przez Radę Powiatu wymogu złożenia oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej nie znajduje oparcia w podstawie prawnej podjętej uchwały. Żaden ze wskazanych w niej przepisów, a w szczególności przywołany wyżej art. 38 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, nie daje możliwości nakładania przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, na podmiot, któremu dotacja udzielana jest na podstawie ustawy, obowiązku złożenia takiego oświadczenia. Jeżeli bowiem ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas, w razie przeniesienia kompetencji na organ stanowiący powiatu do

podjęcia uchwały, winien przewidzieć w treści upoważnienia wymóg pouczenia o odpowiedzialności karnej za podawanie nieprawdy.

Zgodnie z art. 233 ust. 1 Kodeksu karnego, odpowiedzialność karną ponosi ten, kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę. Warunkiem odpowiedzialności jest ponadto, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej (art. 233 § 2 i § 6 kk). Ze wskazanych przepisów wyraźnie wynika, iż odpowiedzialności karnej może podlegać - po wypełnieniu przesłanek z art. 233 kk - wyłącznie osoba składająca zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, jak też osoba składająca oświadczenie, o ile przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Tymczasem żadna z wymienionych przesłanek nie zachodzi w przypadku złożenia Informacji miesięcznej o liczbie uczniów. Informacja i dane w niej zawarte nie mogą być bowiem utożsamiane z zeznaniami mającymi służyć za dowód w postępowaniu. Ponadto upoważnienie do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia musi wynikać z ustawy, co wielokrotnie podkreślane było także w orzecznictwie (np. wyrok SN z dnia 3.09.2015 r., V KK 225/15; wyrok SN z dnia 18 maja 2009 r., IV KK 459/08; wyrok WSA Kraków z dnia 19.05.2015, I SA/Kr 459/15, wyrok WSA Kielce z dnia 15.05.2014 r., I SA/Ke 195/14), zaś wprowadzenie oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej w akcie prawa miejscowego narusza tę zasadę.

Dodatkowo zauważyć należy, iż art. 94 Konstytucji RP określa przesłanki legalności aktu wykonawczego. Stanowi on, że organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Natomiast zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, na podstawie upoważnień ustawowych, gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Ustawodawca zatem w drodze norm kompetencyjnych upoważnia wskazane w nich organy do stanowienia aktów prawa miejscowego. Z powołanych wyżej przepisów wynika, że akt wykonawczy musi być wydany na podstawie i w celu wykonania upoważnienia ustawowego. Musi spełniać powyższe wymogi nie tylko w chwili jego wydania, ale również obowiązywania.

W świetle powyższych wywodów z powodu istotnego naruszenia prawa Kolegium Izby stwierdziło nieważność badanej uchwały we wskazanym zakresie.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Szczecinie
Bogusław Słuszczyński